

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. Red. «Transilvania»
(Str. Șaguna 8)

Schimb

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Tot legea cultelor

„Săracu Stefan Vodă, unde-i, să-i vadă“!

În numărul din urmă al mo-
nitorului blăjan «Unirea», dl Dr.
Victor Macaveiu, canonic mitro-
politan, varsă trei coloane de
bragă gazetărească, încercând să
arete «dreptatea» tezei unite, sau
catolice, (că-i tot una!) cu pri-
vire la celebrul articol 41. din
proiectul de lege pentru regimul
cultelor.

Teza, de drept, este căzută,
nu numai de când o apără dl
Nae Ionescu — cu logica d-sale
«sui generis» — ci chiar de când
s'a zămislit în capul celui dintâi
comunist catolic.

Iată de ce este vorba (ne e
silă să o mai spunem, dar siliți
fiind, trebuie să strigăm adevărul,
până vor auzi și surzii din Blaj
și cei dela București): Noi pre-
tindem, după dreptate, ca averea
bisericească să urmeze în toate
împrejurările pe credincioșii a
căror credință o slujește. Trec
credincioșii dela un cult la altul,
trece și averea. Fiindcă așa e cu
dreptate. Averea este doar un
mijloc, în slujba credinței care
fructifică viața. E o funcțiune a
acesteia.

Așa și zicea articolul 41. al
noului proiect de lege, în înfăți-
șarea lui inițială. Astăzi nu mai
știm ce zice, fiindcă dl ministru
al cultelor pare a se orienta în
redactarea lui — când va lua
forma definitivă? — după ultima
telegramă sosită dela Roma.

Și acum, iată ce zic frații
noștri uniți, sau catolicii (că-i
tot una!): Averea nu e a credin-
cioșilor, e a Bisericii (ca noțiune
abstractă). Trec credincioșii unei
parohii la altă lege, averea ră-
mâne diecezei («capitlului»). Trece
o dieceză la altă lege, averea ră-
mâne mitropoliei («capitlului mi-
tropolitan»). Trece o mitropolie
la altă lege, averea rămâne...
Sfântului Scaun. Trece și Sf.
Scaun la altă lege (te pome-
nești...), averea îi rămâne... lui
Dumnezeu.

Așa.

Numai cât Dumnezeu nu
are lipsă de avere pământească.

Nici chiar când ea este catolică.
Nici n'a lăsat-o pe lume pentru
«capitli» sau pentru «Scaune».
A lăsat-o pur și simplu pentru
oameni.

Nu omul e sluga averii, ci
averea este, trebuie să fie, sluga
omului.

Asta-i teza ortodoxiei.

Este teza catolicismului alta,
contrară acesteia? Dar atunci,
dați cărțile pe față, domnilor, vor-
biți românește, să vă înțeleagă
toată lumea — nu mai îmbătați
lumea cu bragă... Nu mai zăpă-
ciți lumea cu dulcegării deplasate
sau cu calomniile ordinare la a-
dresa Bisericii neamului și la a
ierarhilor ei.

Auzi colo: «Biserica orto-
doxă orbită de fanatism și into-
leranță»! Și de ce, mă rog? Pen-
trucă îndrăznește să-și ceară drep-
tul la viață în această Românie-
mare pe care ea a creiat-o. Pen-
trucă pretinde să se schimbe le-
gile în care Habsburgii au fere-
cat privilegiile catolicismului și
robia noastră. Pentru că îndrăz-
nește să ceară dreptate pentru
toți fiii credincioși ai acestei țări!

...«Biserica ortodoxă orbită
de fanatism și intoleranță»... Dar
bine, prea cinstite părinte Dr. V.
Macaveiu, canonic mitropolitan,
dacă mai știi atâta istoria câtă
știe un licean de clasa a patra,
spune-ne când a ars pe rug pe
cineva ortodoxia asta bărfită de
sfînția Ta? Sau câți strămoși
de-ai Sf. Tale au murit în mu-
cegaiul temnițelor, din pricina
ortodoxiei «intolerante»? Ori câte
locașuri sfinte v'a dărâmat Dvoa-
stră, sau patronilor Dvoastre, cu
tunul sau cu altceva, aceeași or-
todoxie, pe care Sf. Ta o stro-
pești cu noroiu din călimara dlui
Rusu? Fiindcă, dacă mai știi
atâta istorie câtă i se pretinde
unui licean de clasa a patra, vei
putea constata și Sf. Ta, că in-
toleranța religioasă care a ars pe
rug pe oameni, ori a înfundat cu
tunul ori cu toporul, (Aud?) lo-
cașurile sfinte, — trebuie căutată

aiurea... nu în Biserica ortodoxă.

Și atunci avem dreptul să
ne întrebăm, ce rost mai pot avea
acele minciuni, cari de ani de
zile se răsfăț în coloanele insen-
sibile ale «Unirii» și pe cari Sf.
Ta le reeditezi cu prilejul legiurii
unei probleme, a cărei înțelegere
pretinde cu totul altceva decât
bălăceală în bragă gazetărească
și în minciuni cari nu mai sânt
crezute decât de naivi și de dl...
Nae Ionescu?

Asta pentru Blaj.

Pentru București: Dl mini-
stru al cultelor și-acum mai ezită?
Vrea dsa ca averea țării în cazul
treccerilor religioase (hai să zicem)
dela uniți, sau catolici, (că-i tot
una) la ortodocși, să treacă în
proprietatea... Sfântului Scaun?
Vrea dsa consacrarea românească
a legiurilor habsburgice și su-
grumarea libertății religioase în-
scrise în constituția țării?

Am dori să aflăm cât mai
degrabă, pentru a ști «al cui fiu
este».

„Lupii ortodoxiei“ și oile dela îmbinarea Târnavelor

(v.) Când auzi vorba lup,
prin contrast îndată îți vine în
minte oaia. Iar când cetim în
organul oficios al Mitropoliei
Blajului metafora «lupii orto-
doxiei», în mod de tot firesc re-
dactorii acestui distins organ «bi-
sericesc» și cetitorii lui oficiali
se constituiesc în «oi».

Oare aceasta să fie reali-
tatea raporturilor confesionale
între românii Ardealului: deo-
parte «lupi» ortodocși, iar de alta
«oi» unite?

Ceice cunosc această reali-
tate și cu simțul obiectivității
știu să se orienteze în colbul in-
juriilor ce ni se aruncă în față
fără încetare de 227 de ani, de
cătră reprezentanții oficiali, ade-
seori foarte feroci, ai unitismului
românesc, mai curând vor vedea,
în recenta erupție de imaginație
a «Unirii» din Blaj, proba nouă
a unei maladii incurabile: **orbirea
psihică**.

*) Unirea dela 14 Ian. 1928: Tot
pentru Soimșul.

Bolnavii atinși de această
maladie, fără să fie orbi, nu mai
au conștiință de ceea ce văd, pen-
trucă nu mai pot interpreta ima-
ginile ce se formează în creier, și
astfel cunoșterea și recunoș-
șterea fenomenelor le este cu
neputință, nu le pot prinde în-
țelesul adevărat.

În situația de plâns a acestor
bolnavi sânt și antagoniștii noștri
dela îmbinarea Târnavelor.

Probele? Eată câteva!

Biserica românească orto-
doxă s'a născut cu neamul nostru,
s'a încheat și a crescut cu el.
Creștinismul propovăduit de ea
este un creștinism românesc în
înțelesul propriu a cuvântului.
Neam românesc și credință or-
todoxă sânt o simbioză, sinteti-
zată în: **legea românească**, ce ne-a
format, ne-a educat, ne-a întărit,
conducându-ne prin urgiile vea-
curilor la strălucirea zilelor de
astăzi. Biserica noastră ortodoxă
a îmbinat fericirea cerească cu
binele vremelnice al neamului în-
treg. Aceasta este o convingere
generală profundă. De aceea a
fost totdeauna și va rămânea na-
țională.

Biserica unită este un hibrid,
născut acum 227 de ani din uni-
rea câtorva protopopi ortodocși
cu papismul prozelitic, nu din
necesități sufletești, nu din con-
vingeri religioase adânci și sim-
țite, nu din dorința masselor, ci
din **foloase materiale** personale.
Și acest hibrid, lipsit de indivi-
dualitate, pentru că în urma na-
șterii sale nu o poate avea, se-
parând mântuirea sufletească de
binele vremelnice al neamului, flir-
tând permanent cu internaționa-
lismul papistaș, și-a marcat **mal
întâl** existența răpindu-ne bise-
ricile, îndreptând tunurile în
contra mănăstirilor noastre, je-
fuind, maltratând, martirizând pe
frații săi rămași în ortodoxie.

Se poate orbire psihică mai
monstruoasă, decât să nu-ți mai
cunoști nici mama și să implănti
junghiul în sânul care te-a în-
călzit și lăptat? Iar urmașii cu
moravuri neschimbate ai acelor
întunecoși cruciați mai au îndrăz-
neala să vorbească de «lupii or-
todoxiei»?!

Massele românilor uniți în în fondul lor sufletească de credință și în manifestarea exterioră a acestuia, și astăzi sânt ortodoxe. Ceice ne hulesc și le repugnă să intre într-o biserică ortodoxă *chiar la actul unic în istoria neamului al încoronării celui dintâi rege al tuturor românilor*, în 227 de ani n'au reușit să le abată dela ortodoxia lor. Ear astăzi, când zările conștiinței românești luminându-se, aceste masse încep de voia lor să revină la matca veche, mănate numai de *instinctul desăvârșitei unificări sufletești prin legea românească*, nu este orbire psihică să nu recunoști însemnătatea simbolică a acestui fenomen religios și național și să numești «lupi» pe ortodocșii, cari înțelegându-le pulsațiile sufletești, le reprimesc în sânul blând și ocrotitor al bisericii românești *genuine* cu acea dragoste iertătoare, cum primise tatăl din sf. evanghelie pe fiul său rătăcit?!

Și încă ceva. În procesul biologic de lichidare al bisericii române unite început deja — care proces fiind pornit din adâncimi sufletești nu va putea fi oprit de liretele s. Părinte dela Roma, — nici cel mai lup dintre «lupii ortodoxiei» nu s'a degradat la metode de recucerire «cu toporul», cum a pilduit în zilele noastre un *ierarh* mai sangvinic al unitismului irascibil la ușa unei sfinte biserice căzute în pravoslavnice.

Nouă ni se pare, ca clarității noastre frați dela *Unirea*, voind cu orice preț, în orbirea lor psihică, să pozeze în oi nevino-vate, cu metodele lor tradiționale de a făptui, desmintesc în mod grosolan caracterul acestor dobitoace, fără a le desminti și inteligența.

Circulară

cătră Onorații membri clerici și mireni al Adunării protopopești electorele din protopopiatul COHALMULUI

Potrivit mandatului cu Nr. 7597/1927 Bis. al Prea Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc și în înțelesul §. 13 din Regulamentul pentru procedura alegerii de protopop, convoc prin aceasta Oa. Adunare electorală a protopopiatului Cohalm pe **Joi, în 23 Februarie 1928**, la sediul protopopesc în Cohalm, la ora 11 a. m., pentru alegerea de protopop.

Înainte de actul alegerii, se va sluji sfânta liturghie cu chemarea Duhului Sfânt. Onorații membri sânt poștiți a participa la aceasta Sfântă slujbă.

Consiliul protopopesc se va întruni Miercuri în 22 Februarie 1928, ora 6 după amiază, tot la sediul protopopesc în Cohalm, spre a cerceta cererile de concurs și documentele candidaților pentru a stabili tabloul de candidare.

Sibiu, 18 Ianuarie 1928.

Dr. Andrei Gălea
comisar arhiepiscopesc.

Conferențe, Sedință festivă, în Sibiu

În seria nouă a conferențelor, organizate de Asociațiile noastre, dl director al școlii normale dela Deva, **C. Sporea**, și-a desfășurat instructiva prelegere Duminică, în 29 Ianuar, vorbind despre fazele prin care a trecut dezvoltarea spiritului științific omenesc. Conferențiarul arată cum în sfârșit omul a izbutit să domineze forțele naturii și să le întrebuințeze în folos obștesc.

Luni, în ziua sf. Vasile, Grigore și Ioan, 30 Ianuar, a conferențiat dl docent al facultății de medicină din Cluj, **Dr. Valeriu Bologa**, (fiul regretatului fost director de bancă în Brașov, Valeriu Bologa).

Conferența a tratat despre începuturile medicinei științifice românești. Într-o formă atrăgătoare, cu mult bun simț tratată, tema a stârnit mult interes. Dl Dr. V. Bologa ni-a expus cu proiecțiuni luminoase foto-

grafii de ale medicilor de cari a vorbit, fotografii de manuscrite, facsimile după paginile dintâi ale unor cărți sau reviste remarcabile, spitale și alte instituții medicale de seamă, dela noi, din țară. Publicul a făcut cunoștință cu o pleiadă de medici români, cu ctitorii munteni și moldoveni de spitale prospere și în ziua de astăzi. Am asistat parcă la nașterea științei medicinei la noi, în Ardeal, în Muntenia, în Moldova, și încrederea ce ne-a însoțit o conferențiarul, arătându-ne pe un Davila, Marinescu și alții, pentru viitorul medicinei în România a fost prea îndreptățită. Dl Dr. V. Bologa, care a adunat cu multă osârdie materialul conferenței, este conservatorul «Muzeului de istoria medicinei» din Cluj, muzeu ce ne face cinste de pe acum. Publicul sibian a aplaudat și a felicitat pe tinărul și talentatul docent universitar. După conferențele ținute la Cluj, Vălenii de Munte și Sibiu, va ține o serie de conferențe. În limba franceză, la Lyon, — dovadă că și străinii au început să aprecieze prestațiunile tinerilor noștri învățați.

În seara de Joi, în 2 Februar, la sărbătoarea întâmpinării Domnului, s'a ținut, în aceeași sală a prefecturii județene, sedință festivă dată de Societatea de lectură «Andrei Șaguna» a elevilor școlii noastre normale. Sedința, care s'a dat în memoria neuitatului patron al societății, a dovedit din nou hărnicia unei societăți, care își înțelege deplin rostul și menirea.

Bun și adânc efect au făcut: două bucăți muzicale de evlavioasă religiozitate (Lăsați pruncii să vie la mine, de Ioana Ghica Comănești, și Imnul Heruvimilor de Bortnyanski), precum și gingașa horă din Basarabia executată toate de corul mixt al școlii, sub conducerea dlui profesor T. Popovici; versuri, alese, studiate cu îngrijire și potrivite cadrului sedinței, au recitat Ion Tarcea elev în clasa a 7-a, și Elena Albu, elevă în clasa 6-a, ear alt elev, Alexandru Coman din clasa a 7-a, într-o temeinică disertație, a descris: contribuția școlii la promovarea moralei sociale.

Sedința a întrunit un auditor numeros, oaspeți sibieni și tinerime școlară.

Prin prestațiile sale anuale, ca rod al unei munci întinse, Societatea de lectură «Andrei Șaguna» a elevilor școlii noastre normale din Sibiu, ocupă loc de seamă în șirul societăților tinerești de aceeași categorie.

Duminică seara, în 5 Februar, va vorbi profesorul universitar, membru al Academiei române, dl **Alexandru Lăpedatu** Subiectul conferenței sale este: *Mihai Viteazul, apărătorul creștinătății*.

Regimul general al cultelor

— Dela Asociația clerului —

Comitetul central al Asociației clerului, reprezentat de Președintele **Pr. I. Mihalcescu**, și de Vicepreședinții **Pr. Dr. G. Clahandu** și **Pr. Ec. Popescu Maldești**, s'a îndreptat cătră dl ministru al cultelor cu o adresă, în legătură cu proiectul regimului general al cultelor.

Adresa cere să se elimine prin proiectul de lege al cultelor toate acele pasagii, prin care se creiază temeiuri de posibilitate pentru încheierea vreunui concordat și mai ales în afară de legislativa țării.

«Dacă națiunea și statul român în plenitudinea puterii sale suverane a putut să legifereze în chestiunea de organizarea bisericii ortodoxe, care nici pe de parte nu este de origine mai puțin divină decât cultul catolic, și dacă se va putea legifera, prin legea cultelor și în chestiunea situației celorlalte culte, — rămâne o singură cale de urmat: să se reglementeze prin legea cultelor toate raporturile și ale tuturor cultelor din statul nostru.

«Dogma nici a unui cult, din această ortodoxă și creștinească țară, a acestui prea tolerant popor român, nu poate fi ridicată, în nici un caz și din nici un motiv, de asupra prestigiului bisericii ortodoxe naționale și mai ales, nu de asupra principiului de suveranitate națională.

«Al doilea lucru, pe care ne luăm voe să vi-l cerem este: să binevoiți, dle ministru, a fi de acord ca, deodată cu larga libertate a trecerilor religioase, — care libertate este unul din derivatele libertății conștiinței garantată și aceasta prin constituțiunea țării, — să se asigure prin legea cultelor și posibilitatea, ca avere bisericească încă să treacă, în mod proporțional cu cifra celor ce vor trece dela un cult la altul, potrivit principiului canonic al bisericii ortodoxe».

FOIȘOARA REGULAMENT

(Urmare).

Art. 148. Dacă ambele părți implicate lipsesc, judecarea se va amâna pentru altă zi, afară de cazul când există deja o condamnare judecătorească civilă definitivă, în care caz, procesul se va putea judeca după actele din dosar.

Art. 149. La a doua chemare procesul se va putea judeca totdeauna, chiar dacă părțile lipsesc. Judecata se va face în acest caz după actele aflate în dosar, cu arătarea în citațiunile adresate părților a acestei dispozițiuni.

Art. 150. În toate cazurile de amânare se va cere și opiniunea persoanei însărcinate cu acuzarea.

Art. 151. Părțile se vor înfățișa în persoană. Ele pot fi asistate de apărător, care vor fi luați dintre per-

soanele specificate în acest regulament la titlul «Acuzare și apărare».

Art. 152. La înfățișare președintele va da cuvântul, mai întâi reclamantului, după care va urma acuzarea.

Fiecare parte va avea dreptul a vorbi de două ori. În caz de trebuință, președintele poate acorda cuvântul și de mai multe ori.

Părătul va vorbi întotdeauna cel din urmă, ear apărătorii după el.

Art. 153. Când președintele găsește necesar, va putea însărcina pe unul din membrii consistorului să facă o dare de seamă asupra împrejurărilor cauzei fără a-și arăta părerea sa. Această dare de seamă se va citi în sedință publică înainte de începerea desbaterilor.

Art. 154. Părțile implicate direct, sau prin apărători, nu pot aduce în desbateri decât chestiuni care se referă direct la cauza ce este în desbateri.

Președintele consistorului este obligat a opri părțile de a introduce alte chestiuni.

Art. 155. Apărarea făcută personal sau prin apărători va putea fi verbală sau în scris.

Art. 156. Când apărarea este făcută verbal, funcționarul însărcinat de chiriarh cu funcțiunea de grefier, va lua notă de pe desbateri care se vor consemna în procesul verbal al sedinței.

Art. 157. Dacă acuzarea și apărarea se fac în scris, vor fi semnate de persoanele în drept, vor fi citate de ele, ear apoi se vor anexa la dosarul cauzei.

Art. 158. Părțile pot fi îndatorate, după împrejurări și după încheierea desbaterilor, să depună concluzii în scris.

Art. 159. Dacă părțile n'au fost obligate la concluziile de care vorbește art. 158, vor putea fi îndatorate

a da secretarului o prescurtare din concluziile lor motivate, care se va semna de ele și de grefierul consistorului.

Art. 160. Când consistorul, după îndeplinirea formelor, este luminat asupra afacerii, va declara prin președintele său închiderea desbaterilor.

Art. 161. Toate piesele de orice natură, introduse în proces în cursul desbaterilor procesului, se semnează de președinte.

C. Probe și mărturii

Art. 162. Dovada într-o cauză adusă în judecată se poate face:

1. Prin martori, sub prestare de jurământ, care în cazurile când a-trag după s'ne caterisirea, se va face în biserică.

2. Prin acte ale autorității bisericesti, întrucât nu sunt atacate în nulitate

3. Prin orice acte și împrejurări de natură a face convingerea consistorului.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Râvna parohiilor noastre cu evlavioși credincioși. —
Din dăruirile băncilor.

Amintim de astă dată, în continuarea publicării darurilor făcute prin colecte și plasări de cărămizi, deosebită râvnă desfășurată în parohiile protopopiatului *Sebeș*, care se prezintă pilduitor cu suma de peste 33 mii de lei, în scopul de refacere a sfintei mănăstiri Brâncoveanu. Parohiile din alte protopopiate, cu harnici conducători, vor veni, de bună seamă, pe aceleași urme vrednice de prețuit.

Dăruiesc:

Parohiile din protop. *Sebeș*:

1. Prin colectă, în care se remarcă <i>Ioan Moga</i> , proprietar în Căpâlna, cu Lei 1000—, <i>Vasile Pop</i> , notar cercual în Strungari, cu Lei 500—, și alții în total	8684
2. Prin plasare de cărămizi	24440
Banca populară « <i>Bunăstarea</i> » din Gușterița	1000
Total	34,124
Suma de mai înainte	3.116,325
Total general	3.150,449

Deșteptarea minorităților maghiare

Casa ungară de editură «*Kultura*» din Bratislava a dat la lumină de curând o publicație, care va trezi senzație dincolo de cercurile publicului maghiar și va însemna o etapă importantă în dezvoltarea politice minoritare maghiare. Autorul, *Dr. Eugen Erdély*, cunoscut publicist maghiar, a spus în această lucrare («1918—1928, Ungurimea în Statele succesoare și în Ungaria») situația maghiarilor din cele cinci țări unei analize comparative. Pornind de la ideologia iredentismului și de la acțiunea lordului Rothermere, dl Erdély încearcă să răspundă, pe baza unor date abundente, la diferite chestiuni concrete de natură politică, economică și culturală. Se întemeiază oare mișcarea de revizuire maghiară pe o bază juridică? Poate oare S. N. să despartă părți de teritoriu din statele succesoare pentru a le realipi Ungariei? La aceste întrebări și la altele, foarte numeroase, dl Erdély împărtășește conașionalilor săi răspunsuri sincere și înțelepte, dovedindu-le că interesele politice, economice și chiar, de multe ori, cele culturale ale maghiarilor din Ungaria nu coincid de loc cu acelea ale maghiarilor din statele succesoare. Această deosebire de interese trebuie să aducă în cele din urmă neatârtnarea minorităților maghiare de conducerea de la Buda-

pesta. Orică român, care cunoaște limba ungurească, ar trebui să citească această carte, pentru a-și face idee concretă despre chestiunea maghiară. Lucrarea în chestiune, având 100 de pagini, costă numai 30 lei.

INFORMAȚIUNI

Maghiarizare. Ne jăluim, când și când, că presa minoritară, în deosebi a sașilor, are slăbiciune pentru numirile ungurești de localități. Eată că și o foale *românească*, — și încă organ oficial al unei dieceze *române* ardeleni — folosește cu predilecție astfel de numiri. *Curierul Creștin*, «organ al diecezei de Gherla» (dieceză, dacă nu ne înșelăm, greco-catolică română), în numărul său mai nou din Ianuar, vorbește de «*Pozsony*», — nici măcar Pojun, cu atât mai puțin Bratislava, — și alte numiri în aceeași limbă. Confratele *Curier*, pentru a fi deplin în notă, ar putea să lase la o parte și pe *Gherla* românească și să zică «organ oficial al diecezei de Szamosújvár».

Cifre grăitoare. O publicație franceză adventistă publică statistica misiunilor adventiste de ziua a șaptea, care lucrează în toate continentele, și între creștini, și între păgâni. În 124 de țări, acești activi sectanți au 851 școli, 46 sanatorii și dispensarii, 35 tipografii de propagandă

pentru câți în 128 de limbi. Au încasat, după cărți și broșuri vândute în 1927, peste 22 milioane de franci aur. — Dacă activitatea adventistă s'ar mărgini la propagandă în țări păgâne, n'am prea avea multe de zis. În țările creștine însă, și mai cu seamă în țara noastră, adventiștii nu sânt decât sămănători de neînțelegere și vrajbă între oameni.

Știre ziaristică. Primim la redacție Nrul 1 și 2 al noului ziar politic, ce apare săptămânal sub îngrijirea dlui *Tudor Popescu*, cunoscutul luptător pentru drepturile bisericii noastre și ale neamului. Ziarul poartă dumirea de *Națunea Dominantă*, afirmând dreptul nostru de a stăpâni țara nu numai cu numele, ci și de fapt. Citiți și răspândiți *Națunea Dominantă*, ajutând publicarea ei prin trimiterea abonamentului de 300 lei pe an, la adresa: București, strada Sfinții Apostoli 10.

N'a vorbit timp de 30 de ani. Acum câteva zile a murit în casa răbinului d n Czortkow în Galiția, un fost comerciant, Samuel Frommer, om bogat și stimat care n'a mai rostit un cuvânt de mai bine de 30 de ani, și trăia închis în casă, neprimind pe nimeni, și făcând rugăciuni. Avuse adevărat prin 1898 o ceartă cu soția sa: el o blestemă să moară arsă. O îngrozitoare întâmplare făcu să se împlinească blestemul, căci după câteva zile soția și cei doi copii ai lui Frommer periră într-un incendiu izbucnit în timpul nopții. În prada disperării nenorocitul comerciant se duce la rabin, întrebându-l ce să facă spre a ispăși marea greșală. Acesta îl puse să jure, că buzele care au rostit groaznicul blestem, nu se vor mai deschide nici odată. Omul, după cât se vede, și a ținut cuvântul, și a murit lăsând mai multe scrieri religioase.

Dăruiri. Biserica ort. rom. din Odorhei în cursul anului 1927 a primit următoarele daruri dela: Banca Comercială, Turnu-Severin 1000 Lei, Banca Comerțului, Turnu-Severin 200 Lei, Dr. Comșa, Alba Iulia 1900 Lei, Primăria Dumbrăveni 500 Lei, Oficiul de vânzarea hârtiei, București 500 Lei, Banca Franco Română 1000 Lei, Societatea Clădirea Românească 200 Lei, S. A. Chrissoveloni 300 Lei, Petru Deregătoriu din Odorhei 2000 Lei. — Marimonioșii donatori primească recunoșcătoare și călduroase mulțumiri. *Consiliul parohial.*

Fiul cel risipitor

(Urmare din Nr. 8—9).

Fiul cel mai mic, fără să piardă timp, vându tot ce nu putea duce cu sine își făcu o sumă frumoasă de argint și, fără să zică cuvânt către cineva, plecă într-o seară călare pe calul său. Această despărțire nu fu neplăcută celui mare: «Pe viitor eu voi fi unicul fiu — fratele meu nu va mai avea curajul să se întoarcă, eu voi comanda singur și nimeni nu-mi va lua restul patrimoniului».

Dar tatăl, în ascuns își vărsă lacrimile ploapelor bătrâne, și fiecare cută a feței sale zbârcite fu umezită de plâns. Iubirea ce o avea pentru celălalt fiu, îi fu necesară pentru a suporta durerea despărțirii.

O voce lăuntrică îi șoptea totuși că poate nu-l perduse pentru totdeauna și că va putea să-l mai sărute odată înainte de a muri: această voce era conștiința sa.

Ținărul fugar înainta mereu spre țara în care se hotărâse să trăiască; la fiecare cotitură a drumului își cerceta sacii cu monedele care atârnav de seaua sa dea dreapta și dea stânga ei. În curând își ajunse ținta și timpul de sărbătoare începu. I se părea că comoara sa va fi nesecată. Își alegea ca locuință o odaie frumoasă, cumpără cinci sau șase sclavi, se investmântă ca un prinț; își câștigă prieteni și prietene care dimineața și seara luau masa la el și petreceau lângă vin.

Domnișorul provincial, dornic de măriri, venit dintr'un ținut riguros, lăsat de capul lui în vârsta tinereții neocapte, lăsa frâu liber, în această viață periculoasă, tuturor poftelor sale.

Dar așa viață nu putea să dureze. De ieri mereu și nu mai pu, grămada se gata, ziceau țărani când își umpleau sacii cu grâu, să-l ducă la moară. Sacii fiului risipitor aveau fund, și veni o zi când nu mai află nici aur, nici argint, nici chiar bronz, ci numai petece de pânză și de piele aruncate pe lespezi. Amicii dispărură, femeile asemenea, servitorii, paturile, mesele fură vândute.

Veni apoi, peste țara aceea, o foamete cumplită, și fiul pierdut flămânzea printre poporul de flămânzi. Nimeni nu se uita la el.

Nenorocitul, părăsi orașul luându-se după un boer care avea moșii întinse în altă parte. Și mult se rugă de el, până ce-l primi — ca porcar; căci era tânăr și sănătos, și porcarii erau rari. (Urmează).

Art. 163. Nu vor putea fi primite ca martori decât acele persoane care întrunesc condițiunile de moralitate cerute de sfintele canoane și legile țării.

Art. 164. Aprețierea calității martorilor este lăsată consistorului, care va asculta, în caz de îndoială, pe reprezentanții acuzării și apărării.

Art. 165. Respingerea unui martor va fi motivată și motivele se vor trece în procesul verbal al ședinței.

Art. 166. Nu pot fi nici într'un caz martori:

1. Rudele în linie dreaptă ale uneia din părți;
2. Frații și surorile;
3. Unchii și nepoții în linie laterală;
4. Afinii (cuscrii) în acelaș grad;
5. Soțul chiar divorțat;
6. Persoanele declarate de canoane și de lege incapabile de a mărturisi.

Art. 167. Se vor asculta ca martori:

1. Persoanele invocate de părți, direct sau prin apărători în instanță;
2. Orice altă persoană de care are nevoie acuzarea, după aprețierea consistorului.

Toate aceste persoane trebuie să satisfacă însă condițiunile prevăzute de sfintele canoane și de legile țării.

Art. 168. În cazurile dela alinutul 1 și 2 art. 167 părțile care invoacă martori vor comunica consistorului lista martorilor, cu cel puțin 15 zile înainte de data fixată pentru judecată. În acea listă se va arăta clar: numele și prenumele martorilor, profesia și domiciliul lor.

Art. 169. Martorii propuși, conform alineatelor 1 și 2 la art. 167 se vor cita în regulă.

Citația va cuprinde ziua și ora cum și localitatea unde au a se prezenta.

În nici un caz nu li se vor comunica chestiunile asupra cărora vor avea să depună mărturisire.

Art. 170. Ascultarea martorilor se va face separat.

În caz de contrazicere vor putea fi confrunțați.

Art. 171. Martorul citat care nu s'a prezentat înaintea Consistorului la prima citare, se va osândi la o amendă care nu va fi mai mare de 200 Lei, și se va cita din nou cu mandat de aducere.

Art. 172. Mandatele de aducere se vor executa de puterea publică locală, și martorii aduși în acest fel se vor bucura în privința deplasării lor de gratuitatea de drept comun.

Art. 173. Dacă martorul se justifică pentru că n'a putut veni, se va putea scuti de amenda pronunțată asupra lui.

Art. 174. Amenzile pronunțate de judecata bisericească contra mar-

torilor, se vor trimite de consistor la receptorul respectiv spre a le incasa.

Art. 175. Martorii cari au depus sub prestare de jurământ conform art. 94—99 la facerea anchetei în localitate nu vor mai fi citați în fața consistorului, afară de cazul când președintele va căpăta convingerea că mărturia a fi considerată ca perfect validă.

Art. 176. În ziua fixată pentru înfățișare, martorii vor fi introdusi pe rând în sala ședințelor și reținuți pe loc după ascultare, începând dela martorii propuși de acuzare și sfârșind cu cei de apărare.

Art. 177. Fiecare martor va fi mai întâi întrebat de președinte întocmai cum prevede art. 96.

Art. 178. Martorul, după ce și va face mărturia, va depune jurământ în consistoriu sau în biserică după formula și cu procedura prevăzută în art. 99. (Urmează).

No. 21/1928 prot.

(14) 1-3

Concurs repetit

Pentru întregirea parchiei de clasa I, Ocna de sus, (Ocna Sibiului) protopresbiteratul Sibiului, se publică prin această nouă concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariție a concursului în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele satorite în coala B, pentru întregirea dela stat.

Sesiune parhială 20 iug. 1444□, parte fânaț, parte arător.

Venitele stolare obicinuite.

Reflecții îndreptățiți la acest post sânt poțuți să-și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Intrucât nu vor concura candidați cu calificațune de cl. I se vor admite și candidați cu calificațune de clasa a II a.

Sibiu, la 25 Ianuarie 1928.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 15/928.

(6) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parhia a doua ortodoxă română din Orăștie, parohie de clasa primă, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasonate în tabloul B pentru întregirea dela stat; sesia parhială 32 jugăre, din care 16 jugăre din reforma agrară.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc, și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze parohului în biserică spre a celebra, eventual a cânta și cuvânta.

Orăștie, 8 Ianuar 1928.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Domșa
protopop.

Nr. 19/928.

(9) 2-3

Concurs de licitație

Consiliul parohial ortodox român din Predeal Bran, dă pe cale de licitație publică, și cu oferte în chise repararea bisericeii.

Doritorii care ar voi a lua în antrepriză această lucrare, au a se prezenta în decurs de 30 zile dela prima publicare la Oficiul parohial din Predeal-Bran, spre a lua înformații despre repararea ce se va efectui. Planul și condițiile reparării, precum și fixarea zilei de licitație se pot vedea la fața locului.

Predeal-Bran, la 16 Ianuarie 1928.

Ioan Boboca
secretar.

Iosif Tătulea
preot-preș.

Croitoria de domni**DUMITRU DUȘLEAG**Sibiu Str. Rannicher 6^a Sibiu

execută tot felul de **Costume bărbătești** solide cât și după ultima modă

Praxă îndelungată în confecționarea de

Reverenzi

:: cari se execută după sistemele cel mai nou ::

Serviciu prompt! Prețuri moderate!

A apărut

în a doua ediție revăzut și completat

Tipicul bisericeii ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna”

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de E. HO-DOȘ. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Reclama este**sufletul comerțului**

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la:

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, la administrația ziarului:

Telegraful RomânA apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu****Calendarul Bunului Creștin**

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928**Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri**

Conținutul acestui Calendar este următorul:

Jalea țării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viața Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Nașterea Domnului, și Înălțarea. — Peatra. — Lumină în întunec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeș. — «Și ne iartă nouă»... (din viața voievozilor români). — Căsătoria morților. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conștiinței creștine. — Nou imn. — În post. — La poarta raiului. — Dumnezeu știe ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Țăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămașa fericitului. — 5. Țăranul și bolșevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoții? — Glume ș. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Înalta Regență: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeș.

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor ș. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu **Șematismul** bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catihești și învățători, — și altă ediție **fără Șematism**.

Prețul: Ediția cu Șematism 50 Lei, — fără Șematism 20 Lei

Plus porto postal **Lei 10**, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericești**:

Potire

Disc

Steluțe

Cădelnițe

Candele

Copie

Lingurițe

Cruci

Cruciulițe

Cununi

Căldărușe cu mătăuz

Clopoțele pt. altar

Cănuțe pt. Sf. mir

Garnitură pt. bolnavi

Prapori

Toate aceste odoare bisericești sunt din Alpaca (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri favorabile.